

Retningslinjer for domsmænd og nævninge i straffesager

Vedttaget af domstolenes Ledelsesforum i september 2018.

Som domsmand eller nævning i straffesager udgør du en del af retten og er således med til at afgøre sagen. Formålet med disse retningslinjer er at besvare nogle af de spørgsmål, du kan have.

Habilitet

Du skal både inden og under din deltagelse i en sag være opmærksom på, om du er inhabil og dermed ikke kan deltage i sagen, fx fordi du kender tiltalte. Før hovedforhandlingens begyndelse vil habilitetsspørgsmålet blive drøftet med dommeren. Ved enhver tvivl skal du rejse spørgsmålet over for retten.

Som lægdommer skal du ikke have særlige juridiske kvalifikationer. Tværtimod er tanken, at du med et åbent sind og en kritisk holdning til det, du præsenteres for i retten, skal være med til afgøre sagen. Du ser først sagens dokumenter og andet materiale i retten og skal således ikke forberede dig forud for din deltagelse i sagen.

Du må ikke lade dig påvirke af udefrakommende forhold, fx omtale af sagen i pressen eller blandt din familie eller venner.

Påklædning og adfærd

Du bør møde frisk og veludhvilet. Du bør klæde dig på en sådan måde, at din person ikke tager opmærksomhed fra sagen. Du bør derfor fx ikke møde i gennemsigtigt tøj, bære kasket eller badesandaler. Du bør endvidere ikke møde i tøj, vise tatoveringer eller bære smykker, der signalerer politiske holdninger eller lignende.

Du skal udvise respekt og have forståelse for den forskellighed, du kan opleve i retten. Du bør derfor i retten optræde neutralt. Du må hverken med kropssprog, meningstilkendegivelser eller på anden måde udtrykke din opfattelse af det, der foregår under hovedforhandlingen. Det kan opfattes som partisk.

Du må ikke medbringe mobiltelefon i retslokalet. Du må heller ikke medbringe mad eller drikkevarer i retssalen, hvor der findes vand.

Uden for retten skal du undgå enhver kontakt med sagens deltagere.

Ytringsfrihed og tavshedspligt

Når du er en del af retten, gælder der nogle særlige regler om tavshedspligt og diskretion.

Der er tavshedspligt om de drøftelser og den afstemning, der har været om rettens afgørelse af sagen.

Du må ikke drøfte en verserende sag med familie eller venner og bør helt generelt udvise diskretion om de forhold, som du får kendskab til i retten.

Du har ytringsfrihed som andre og kan derfor deltage i den offentlige debat og fremføre dine personlige meninger. Det gælder også emner med relation til domstolene. Du må imidlertid som et meget klart udgangspunkt hverken under eller efter sagens afgørelse udtale dig om den konkrete sag til pressen eller på sociale medier.

Du bør være opmærksom på, at generelle ytringer, ikke mindst stærke retspolitiske udsagn, fx en ytring på Facebook om, at du af medmenneskelige grunde ikke vil straffe brug af hash, konkret kan føre til, at du bliver inhabil i kommende sager om fx besiddelse af hash og derfor ikke kan medvirke som domsmand i sådanne sager.

Andre spørgsmål

Du kan altid kontakte den ret, hvor du virker som domsmand eller nævning, hvis du har andre spørgsmål.